

NA ZÁVISTI

ROMÁN

KDO JE VLASTNĚ
NAŠE RODINA?

MARIE
IROVÁ

MOTTO

Na Závisti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Marie Irová

Na Závisti – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Vždycky budu tvoje rodina.
Nezapomeň na to, jo?

Marie Irová

je moje **MOTTO**

NA ZÁVISTI

NA ZÁVISTI

MARIE IROVÁ

© Marie Irová, 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-267-6115-0

ISBN e-knihy 978-80-267-6117-4 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-6118-1 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-6116-7 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Tátovi, za všechno

Březen 2023

Táta možná tušil, že jeho srdce dlouho nevydrží. Proto sepsal závěť pouhý měsíc předtím, než zemřel.

My jsme netušili nic.

Na pohřbu jsem pozorovala jeho mladšího bratra. Z límce bílé košile mu přetékal zarudlý baňatý krk, knoflíčky na břiše měly co dělat, aby se nerozletěly na všechny strany.

Přišlo mi to nefér. Jak to, že umřel táta? Můj táta? Pětašedesátiletý celoživotní sportovec, který si dal skleničku jen příležitostně, nejedl maso a kromě úzkostných stavů, se kterými bojoval od padesáti, nikdy žádné problémy se zdravím neměl. Zatímco jeho mladší bratr Slávek i na nákup do obchodu vzdáleného pět minut chůze jezdil autem. Vždycky si koupil dva anglické rohlíky, miloval zapečenou vrstvu sýra a slaniny, jeden zvládl sníst během chůze k autu a druhý dřív, než dojel domů.

„Takže ti Vojta odkázal byt,“ prohodil Slávek jakoby mimochodem, natáhl se pro šnek z listového těsta a celý si ho strčil do pusy. Od úst mu na stůl odpadly drobečky – ruka jeho vedle sedící manželky Ivany je téměř neviditelným pohybem ihned smetla do dlaně. „Moc tomu nerozumím, vždyť bys ho teď stejně zdělila,“ dodal.

A já tomu snad měla rozumět? Ještě jsem se nesrovnala s tím, že mi umřel táta, natož abych přemýšlela o tom, co ho vedlo k sepsání závěti.

„A co s ním máš v plánu?“ zeptala se Ivana, Slávkova manželka.

Rozhlédla jsem se kolem, ale táta tam neseděl, aby mi pomohl s odpovědí. Jak by také mohl, na svém vlastním karu. O tom, že mi odkázal byt v domě, kde bydlel zbytek rodiny včetně jeho

bratra, mi máma řekla až při cestě do restaurace na pohřební hostinu. Bylo mi to jedno.

„Já...“ hlesla jsem.

Krk se mi stáhl návalem smutku – tíhou, která se poslední týden posouvala v mém těle a pokaždé se uhnízdila jinde. Chvíli mi seděla na hrudníku, pak se usadila na očích, když jsem chtěla tolik spát, nebo se mi povalovala na bedrech a blokovala jakýkoli pohyb.

Naštěstí vedle mě seděla aspoň máma.

„Teď není vhodná doba to řešit,“ řekla.

„Jenom jsem se zeptala,“ namítla Ivana.

„Nechme to na jindy,“ ozvala se zase máma.

„Já jen kdybys s ním měla nějaký plány...“ vložil se do hovoru Slávek.

Máma po něm šlehla pohledem a zopakovala: „Nechme to na jindy.“

„Nemusíš se hned rozčilovat,“ probrala se babička po mámině levici a zamžourala. V létě oslaví šestaosmdesáté narozeniny, málokdo by jí ale tipoval tolik. Kromě žlučníku jí chyběly i vrásky, pigmentové skvrny na rukou a dost často i empatie.

„Nerozčiluju se, jen... nechme to na jindy.“

Máma teď vypadala starší než ve skutečnosti. Mohly za to opuchlé oči i temné kruhy, které se jí pod nimi po tátově smrti vybarvily. Láskyplný pohled, který byl u mých rodičů na denním pořádku a na který jsem si tak zvykla, byl tentam. Přitom pokaždé, když jsem se na ně před tím vším dívala, přála jsem si, abychom to s Oliverem uměli taky tak.

„Ještě jsme nad tím vůbec nepřemýšleli,“ vysoukala jsem ze sebe.

Máma mě chytila za ruku a stiskla ji. Zmáčkla jsem ji na oplátku možná až moc pevně.

„Máme tam totiž nájemníky,“ ozval se Nikolas.

Vypadal, jako by svému otci z oka vypadl, jen krk ještě neměl tak zarudlý a jeho kouty zatím nebyly na ústupu.

„Já ani nevím, jak ten byt vypadá,“ hlesla jsem.

„Normální dvoupokoják. Nic extra,“ řekl Slávek.

Pokrčila jsem rameny.

„Původně tam byly pokoje tři. Kdybyste se rozhodli přestěhovat, jeden pokoj bych vám uvolnila,“ nabídla se babička.

S bytem, teď už papírově mým, sousedil ten její. Měl čtyři pokoje, ne tři. Ne dva.

„To je předčasný řešit, mami. Vždyť Janka ještě ani neví, co s tím bude dělat,“ zareagoval Slávek.

Jeho manželka příkyvovala. „Muselo by se to probourat a u babi zazdít. To by bylo zase v baráku prachu.“

Sáhla jsem do kabelky přehozené přes opěradlo židle. Vytáhla jsem krabičku cigaret, ještě nerozbalenou, a zapalovač. Máma si toho všimla a beze slova se mnou vyšla ven.

„Tomu říkám rebelie, zapálit si na pohřbu největšího sportovce.“ Smutně se pousmála a vzala mi z ruky zapalovač, aby mi připálila. Plamínek se mihotal ze strany na stranu, dvakrát zhasl, než se mi podařilo cigaretu roztahat. Otevřela jsem krabičku a nabídla mámě.

Šilhala jsem na rudý konec cigarety. Kouř mi plnil plíce a motala se mi hlava. Opřela jsem se o zeď restaurace a podívala se ke smuteční síni. Byla mi zima. Přes ulici se vinul další černý zástup, jeho jednobarevnost pravidelně rozbíjely pugéty bílých květín. Vypadalo to jako klávesy piana, jen opačně – ty větší byly černé a menší bílé.

Nemohla jsem se dočkat, až bude po pohřbu. Až to v sobě celé uzavřu. Budu se muset naučit fungovat v realitě bez táty. Žádná úleva zatím nepřicházela. Naopak. Pořád dokola jsem si otevírala whatsapp s jeho poslední zprávou.

Vynahradíme si to příště.

Poslal mi ji v den, kdy umřel. Měli jsme jít s Oliverem k našim na večeři, ale táta to zrušil, protože se necítil dobře. Nevěnovala jsem tomu větší pozornost. Občas se to stávalo, ne ale kvůli srdci, nikdo nevěděl, že s ním má problém, možná ani on sám to netušil. Někdy měnil plány – to když ho pohltila úzkost. Stačil pak většinou jeden den a bylo zase vše při starém, zase byl bezstarostný. Takový, jakého jsem ho znala celý život.

Když jsem si otevřela naši konverzaci pojmenovanou *rodina*, pokaždé jsem se rozplakala. V té skupině byla máma, táta, můj manžel Oliver a já. Za poslední týden v ní ale přibyly jenom zprávy týkající se pohřbu. Když jsem rozklikla zprávu, kterou jsem napsala já, svítilo u tátova čísla *nedoručeno*.

Kdyby věděl, že tohle je poslední zpráva, kterou mi pošle, napsal by mi něco hezčího? Kdysi mi vyprávěl, že se mu vždycky líbila jedna Voskovcova myšlenka. Psal Werichovi, že věří, že existuje něco mezi nebem a zemí. Ale protože jde o něco, co člověka přesahuje, lidský mozek není schopen to pochopit. Možná to vědci jednou dokážou popsat. A možná ani oni ne.

Občas jsem doma v tichosti seděla a doufala, že to nebudou vědci, ale já, kdo popíše, že cosi mezi nebem a zemí skutečně je. Třeba mi to ukáže právě táta. Je všude kolem mě a hlídá mě.

Později jsem tomu přestala věřit. Protože táta by nedopusťil nic z toho, co se mělo stát.

~

Dívala jsem se skrz velké okno dovnitř restaurace. Slávek něco vyprávěl, měl u krku rozepnutý knoflíček, razantně gestikuloval a Nikolas se tomu smál. Měla jsem dojem, jako bych se dívala do akvária, do kterého nemůžu vplout, protože bych se v něm utopila.

„Tak pojd'.“ Máma mě vzala za ruku a zhluboka vydechla. Budeme v tom plavat spolu.

~

Nedokázala jsem vnímat, o čem se všichni baví, chtěla jsem být doma. Zároveň jsem si ale neuměla představit, co si tam počnu. Co se dělá po náhlé smrti blízkého, na kterou člověk není ani trochu připravený? Mám si pustit televizi? Číst si knížku? Sedět a koukat do prázdna?

Ze všeho nejradši bych si zahrála na piano. To by ale znamenalo jít do školy. Od tátovy smrti jsem tam nebyla. Původně jsem si nechtěla brát volno, myslela jsem, že mě učení rozptýlí, ale ředitelka mi nařídila zůstat doma. Ať mám čas na truchlení. V duchu jsem se tomu musela pousmát. Kdyby mi chtěla dát čas, abych se srovnala s tátovou smrtí, musela bych si vzít volno na zbytek života.

Když jsme došli domů, v předsíni jsem si zula černé lodičky a uložila je do krabice. Vylezla jsem na židli přistavěnou u dveří, stoupla si na špičky a málem jsem ztratila rovnováhu. Nakonec se mi je podařilo uklidit do skříňky pod stropem, nikam jinam už se nevešly. Snad je nebudu muset brzy vytahovat. Se šaty jsem si hlavu nelámala, prostě jsem si v nich lehla na gauč. Bolela mě záda.

~

Probudila jsem se, až když byla venku tma. Chvilí mi trvalo, než jsem si uvědomila, kde jsem a co se stalo. Posadila jsem se a deka, kterou jsem byla přikrytá, se sesunula dolů. Musel ji přese mě hodit Oliver. Neušlo mu, že jsem vstala, nechal práce u kuchyňského pultíku, na kterém měl notebook, a přisedl si ke mně.

„Jak ti je?“

Pokusila jsem se o úsměv a ani jsem se nesnažila bojovat s knedlíkem v krku. Přitáhl si mě k sobě a nevadilo mu, že se mu do trička vsákly moje slzy, na ramenou měl teď tmavou skvrnu. Seděli jsme chvíli mlčky, pak jsem vzala do ruky telefon, na jehož displeji svítil zástup notifikací. Rychle jsem je prolétla, jestli mezi nimi není zpráva od mámy.

Nebyla.

Všechny jsem smazala. I tu z aplikace, která sledovala můj cyklus a hlásila, jestli jsem nezapomněla zapsat začátek menstruace, protože zaznamenala týdenní zpoždění.

≈

Druhý den ráno jsem projížděla kalendář s pečlivě zapsanými dny, kdy jsme s Oliverem spali. Plodné dny. Ovulace. Menstruace. Snažila jsem si vzpomenout, jestli jsem minulý měsíc správně zadala konec cyklu.

Ne, nebyla to chyba.

Zašla jsem si přes den do drogerie pro těhotenský test. Vždycky mě napadalo, jestli pokladní vnímá, co si zákaznice kupují. A jestli v duchu spřádá jejich příběh. Těší se na výsledek testu, nebo se ho bojí? Při placení za těhotenský test jsem mívala zatajený dech. Jenže zatímco před deseti lety to bylo spíše hrůzou, poslední rok jsem doufala, že bude na dlouhou dobu poslední, který budu potřebovat.

≈

Podívala jsem se na test položený na balíčku s rolemi toaletních papírů. Jedna čárka. Naklonila jsem ho proti světlu, jestli tam přece jen neuvídím i druhou čárku. Ani při nejlepší před-

stavivosti se tam nevybarvila. Zázrak se nekoná. Měla bych už na ten výjev být zvyklá.

Vyšla jsem ze záchodu s testem v ruce a Oliver zvedl oči od telefonu. „Tak co?“

„Mlčela jsem.“

Vzdychl a zvedl nohy z podnožky. Protáhla jsem se kolem něj k odpadkovému koši a vhodila jsem do něj tu planou naději. Stála jsem nerozhodně v obýváku a dívala se střídavě na Olivera a do předsíně na věšák s kabátem. Nejraději bych se sebrala a šla si do školy zahrát, potřebovala jsem zklidnit myšlenky. Ze sousedního bytu se ozvalo spláchnutí záchodu.

Nakonec jsem dosedla na gauč a jednoduše jsem zapnula televizi. Pustila jsem si Přátele, vděčnou kulisu, ať jsem dělala cokoli. Zrovna se přehrával díl, ve kterém se Monica s Chandlerem dozvěděli, že spolu nikdy nebudou mít dítě. Vnímala jsem to jen napůl.

„Dám tam jiný díl,“ ozval se Oliver.

Nečekal na odpověď a posunul seriál na další epizodu. Uvědomila jsem si, že jsem zapomněla na záchodě zhasnout, a tak jsem znovu donutila Olivera zvednout nohy, abych se kolem něj protáhla, a vzápětí se celá rozcvička se zdviháním nohou opakovala.

Vzdychl. Pokrčila jsem rameny. Byt mi přišel ještě menší než obvykle.

~

Večer jsem ležela v posteli a nemohla jsem usnout. Do ložnice dopadalo světlo z ulice. I přes pečlivě zavěšené okno jsem slyšela odfouknutí autobusu, který zastavil na zastávce před naším vchodem. A pak varovný signál. *Dveře se zavírají.* Mám dvacet minut na to, abych usnula, než přijede další spoj. Oliver si na

tuhle noční symfonii městské dopravy zvykl asi po týdnu, co jsme se nastěhovali, zatímco já si na to nezvykla nikdy.

A pak mi to došlo.

Tati.

Tati, tys věděl, proč jsi mi odkázal Závist.

≈

„Co je s tebou? Jsi jako na trní,“ zeptal se Oliver.

Byl Boží hod velikonoční. Tátu pohřbili v pátek. Čekala jsem na zázrak, jestli náhodou taky nevstane z hrobu jako Ježíš. Očividně Ježíš nebyl. Ale spasitel možná ano.

„Táta to věděl.“

„Co?“

„Že v tomhle bytě dítě mít nemůžeme.“

„Jak by to mohl vědět?“

Zakroutila jsem hlavou. Jak jinak vysvětlit, že sepsal závět nedlouho předtím, než umřel? Nikdy jsem mámě a tátovi neříkala, že se pokoušíme o dítě, nebyla jsem si ani vědoma toho, že bych si někdy stěžovala na náš prťavý byt. Vždycky jsme se v něm přece dokázali srovnat.

Nesnažila jsem se to Oliverovi vysvětlit. Kdykoli jsme se s tátou bavili o věcech, které byly nad lidské chápání, smál se nám. Jako když mi táta vyprávěl, že tu noc, co umřel jeho otec, se v noci probudil přesně ve čtvrt na tři, kdy dědovo srdce dotlouklo.

„Co si nemůžu spočítat, tomu nevěřím,“ říkával můj manžel. Jeho analytický mozek potřeboval mít věci podložené. Odmítal se zabývat vším, na co jsem trochu nejasně argumentovala: „Jak to můžeš vědět?“ To byl rozdíl mezi námi, já věřila všemu, čemu jsem chtěla dát aspoň malý smysl.

≈

Vyrostla jsem na sídlišti v paneláku. Byt, který jsme si s Oliverem koupili, byl stejný, jenom o dost menší. Na nic jiného nám tehdy banka nepůjčila, i tak nám jeho rodiče museli pomoci. Malá kuchyň s barovým pultíkem pro dva, u kterého jsme byli zvyklí jíst, dokud z něj covid a několikaměsíční izolace neudělaly moji improvizovanou třídu. Od té doby jsme snídali, obědvali a večereli u konferenčního stolku u televize. Bylo to znát zejména na koberci pod ním, který byl spolehlivým svědkem lenosti přisunout si talíř blíž. Pořád to ale bylo lepší než plovoučka. Její světlá barva se mi nikdy nelíbila, ale byla nejlevnější a nám připadala krásná, protože jsme si na ni sami vydělali. Stěny za gaučem nebyly přes všechny poličky, po kterých se plazily pokojové květiny, skoro vidět, jen tu a tam prosvítala zašedlá malba, která byla už nespočetněkrát ztrestána zálivkou. Protější stěnu zakrývala plochá televize, která byla obložená knížkami.

Zvedla jsem se z gauče a vytáhla *Birlibána*, kterého mi táta předčítal, když jsem byla malá. Zamířila jsem do ložnice. Staré lino v předsíni při každém mém kroku mlasklo, vzápětí vše kolem utichlo, když jsem vstoupila na měkký koberec v ložnici a lehla jsem si s knížkou do postele. Před covidem jsem tu měla na čtení ušák, který musel uvolnit místo pracovnímu stolu pro Olivera. Teď křeslo osiřelo v předsíni, zavalené oblečením, které ze sebe Oliver shazoval po návratu domů.

Místo do knihy jsem ale zírala před sebe na levný ložnicový nábytek z Ikey. Vždycky jsem toužila po bytě s vysokými stropy, kde bych měla knihovnu ode zdi ke zdi a kde by bylo dost místa pro piano. Hrála bych na něj, kdykoli by se mi zachtělo, a nemusela bych o to déle zůstat ve škole.

Tati.

Tys to věděl. Proto jsi napsal závěť. Měla nás popostrčit z bytu, který nám začínal být čím dál tím menší.

≈

Procházela jsem kolem zahrady domu Na Závisti ve slepé ulici klidné vilové čtvrti. Šedivá kostka s přistavěnou menší, která plnila funkci terasy a zároveň zastřešeného zahradního posezení. Pruh skleněných luxfer kopírující vnitřní schodiště rozděloval dům svisle na dvě poloviny. Když jsem byla malá, představovala jsem si, že je to nos, okna bytů nahoře zase oči a vodorovná černá mozaika oddělující patra byl velký knírek. Dvě patra, čtyři byty.

Dům, kde vyrůstal táta. Za mého dětství tu byla obří zahrada, divoká a kouzelná. Odehrávalo se v ní tolik příběhů, dostala jsem se do tolika světů, že bych je teď už nedokázala všechny vyjmenovat ani si je vybavit. Vysoká tráva, ve které jsem hledala lesní jahody – nechápala jsem, proč se jim říká lesní, když rostou na zahradě. A pokaždé když jsem se otočila, mávali na mě z okna v patře děda a babička. Táta mě brával na ramena, abych jim byla blíž, nikdy jsem na ně ale nedosáhla. Myslela jsem si, že až vyrostu a táta mě zvedne, už to půjde. Teď už není zahrada kouzelná. Jenom zarostlá.

≈

„Jak ti je?“ zeptala jsem se babičky.

Žádné dotyky, jen náznak polibku na obě tváře, které nesou stopy zdravíčka.

„Dobře. Včera jsem byla na masáži. Měla jsem zatuhlý krk.“

Snad aby dala svým slovům váhu, zakroutila babi hlavou ze strany na stranu.

„Je to hrozné, přijít o syna,“ dodala, jako by si vzpomněla, že se od ní očekává truchlení. V pantoflích na klínku doklápala do obývacího, aby mě usadila. Na křeslo vlevo, jako vždy.

A pokračovala do kuchyně, aby zapnula kávovar, ve kterém už byla nachystaná kapsle na latté. Nechutnalo mi. Nikdy jsem to ale nepřiznala a pokaždé jsem ho vypila. Stejně jako jsem nikdy neodmítla rakvičku se šlehačkou, obvyklé pohoštění pro návštěvy. Babi mívala zásobičku v mrazáku. Byla jsem vděčná, že je tentokrát nechala u ledu a otevřela pytlík s polomáčenými sušenkami.

„Něco bych od tebe potřebovala,“ vypadlo z ní během bzučení kávovaru. Sotva jsem jí rozuměla.

Vytáhla jsem automaticky telefon, už jsem to znala. Je třeba sepsat nákupní seznam. Takhle to měli nacvičené s tátou.

Babi přede mě postavila hrnek s kávou a místo diktování vytáhla ze šuplíku obálku s fotkami.

„Ty jsou z pohřbu.“

Podala mi jednu z nich: byl na ní hrob a nad ním rakev, která nebyla přes všechny věnce a květiny pořádně vidět.

Uhnula jsem pohledem.

„Nevíš, od koho je tohle?“ Zabodla prst do fotografie. Dlouhý nehet měla nalakovaný křiklavě červenou barvou. Nebylo mi jasné, na co se ptá. Prstem klepala na místo, kde byla na zemi položena velká kytice lilií a nějaké kapradí, celé to bylo svázané černou stuhou s nápisem *Budeš nám chybět*.

„Myslíš ta kytka?“

„No co jiného.“ Babi si uhladila vlasy za ucho.

Snažila jsem si vybavit den, který se mi stále halil do mlhy. Na stuze byl přivázaný drobný přívěsek v podobě cyklistického kola. Vzpomněla jsem si na něj snadno, byl to jediný bod, na který jsem se při pohřbu dokázala dívat.

„Mám dojem, že to je od těch jeho kamarádů.“

Polkla jsem tíhu, která se mi zase usadila v krku.

Babi se na mě dívala trochu nedůvěřivě. „Jsi si jistá?“

„Jo. Byl tam takový přívěsek.“

„Aha. Tak to bude od nich.“

Babi vzala fotku ze stolu, prohlédla si ji pod lupou a vrátila ji do balíčku s dalšími fotografiemi. Proč to tu má? Kdo si pořizuje dokumentaci z pohřbu svého syna?

„Nechceš si je prohlédnout?“ Postrčila paklík na desce stolu. Zavrtěla jsem hlavou.

„Chtěla jsem vědět, jestli není od Zelinky. Musela bych mu pak koupit stejně velkou. A to se mi nechce.“

Nikdy mě nenapadlo poměřovat velikost pohřebních kytic. Zelinka byl dědův bratr, kterého babi odjakživa nemohla vystát. Když děda umřel, myslím, že se jí v tomhle ohledu ulevilo. Už nemusela absolvovat žádná další setkání.

„Vždyť je to jedno.“

„Není. Kdyby koupil větší kytku, bylo by trapný, kdybych mu koupila menší.“

Překvapilo mě, jak jistě byla babi přesvědčená, že její švagr zemře dřív než ona, i když byli stejně staří. Pokračovala v prohlížení fotek a nakonec potěšeně pronesla: „Tahle je od něj! Je tam jméno. Jen pár růží.“

Zvesela sbalila balíček fotek, zasunula je do obálky, schovala ji zase do šuplíku a poprosila mě, jestli bych jí nevytrhala obočí.

Vzala jsem do ruky pinzetu a sklonila se nad šedovlasou hlavou. Jako vždycky jsem ucítila těžký parfém smísený s pachem stáří, automaticky jsem začala dýchat pusou. Babi zavřela oči, které na horním víčku zdobila tenká černá linka. Takovou bych si já nikdy nalíčit nezvládla. Její tvář měla v jemných, téměř neznatelných vráskách vepsaný dlouhý život. Ovšem mezi obočím se jí jedna prohloubila.

„Jani... Co vy a děti? Víš, jak se to říká. Někdo umře a jiný se narodí.“

Škubla jsem sebou.

„Nevím. Nespěcháme na to.“

„Nejste nejmladší, Oliverovi bude čtyřicet.“ Otevřela oči.
„Štípla jsi mě.“

V obočí se jí objevila drobounká červená tečka.

„Promiň. To jsem nechtěla.“

Pinzeta se zakousla do dalšího světlého chloupku, kůže pod ním se napjala, nemilosrdně jsem šklubla.

„Bylo by dobré tu někoho mít,“ řekla babi.

„Vždyť tu máš Nikolase a Karolínu. A Sebíka.“

Mávla rukou. „Ti mají svůj život, vždyť za mnou ani necho-
dí. Co není děda, nemám tu partáka.“

Podivila jsem se, bratranec s manželkou a synem žili v bytě o patro výš. A v bytě vedle nich pak jeho rodiče, Slávek s Ivanou.

Otevřeným oknem se do babiččina bytu nesly zvuky zahrady – šumění stromů, zpěv ptáků – a někde v dáli kroužila sekačka.

„Už jste přemýšleli, co budete dělat s bytem?“

Pokrčila jsem rameny. S Oliverem jsme nad touhle otázkou strávili přesně dva večery. Jeden den mi řekl, že to není špatný nápad, přestěhovat se na Závist. A o den později přišel s výpočtem, za kolik bychom mohli prodat náš byt, kolik musíme doplatit hypotéku a kolik by nám ještě mohlo zbýt. Nebyla to závratná částka, ale na rekonstrukci by stačit mohla. I když jsme nevěděli, jak moc velká je vlastně potřeba.

„Ještě jsem tam ani nebyla. Musíme si to nejdřív prohlídnout.“

A zase jsem zírala ven, na tu nezkrocenou, neupravenou zahradu. Pohled do zeleně mě uklidňoval, i přes tu neutěšenost. Naposledy to tu snad musel sekat táta. Vždycky nakonec podlehl babiččiným nářkům, že je pro ostudu se na to dívat, a ještě že se toho děda nedožil. Děda, který se o zahradu vždycky staral.

Máma nad tím jen kroutila hlavou. Ani já jsem nechápala, proč se stará o zahradu vždycky jen on.

Po chvíli jsem zaznamenala, že nejsem sama, kdo se dívá oknem ven.

„Mělo by se s tím něco dělat,“ řekla babi.

≈

Když jsem od babi odcházela, stála jsem proti dveřím, za kterými byl můj byt. Teprve v ten moment mi došlo, že jsem už nějakou dobu majitelkou něčeho, co jsem ještě neviděla. Lákalo mě zazvonit a zeptat se, zda mohu nakouknout.

Musím to se Slávkem domluvit co nejdříve.

Červen 2023

„Koukám, že se tu už zabydlujete.“ Nikolas se pověsil na plot a pozoroval Olivera, jak se těžkou sekačkou snaží zkrotit přerostlou travu.

Opřela jsem se o hrábě a mávla na něj. „Vždycky toužil být zahradníkem.“

Manžel po mně střelil všeříkajícím pohledem. Celou dobu nadával jako špaček, že tu ještě ani nebydlí a už tohle. Navíc s prehistorickou sekačkou na kabel, který se každou chvíli někde zasekne. Abych ukonejšila jeho emoce, běhala jsem za ním a snažila se tu otravnou šňůru zkrotit.

„Až se sem nastěhujeme, koupím ti novou. Na baterku,“ chlácholila jsem ho.

Nikolas se uculoval. „Hezky to posekej, ať tu můžeme vegetit. A pozor na třešeň, letos po dlouhý době zase plodí, tak ať tam něco zůstane.“

Oliver dál zarputile sekal, už mu zbýval jen poslední kousek v rohu zahrady.

„Co kdybych ten poslední kousek nechal, ať si to poseče bratránek sám? Nechápu, že jsem se k tomu nechal přemluvit. Vždyť to ani není moje zahrada.“

„Teď už je.“

„Omyl. Je tvoje, miláčku,“ popichoval mě Oliver. „Táta to tady odkázal tobě, ne mně.“

Jeho smích se ztrácel v hluku rotující sekačky.

„Na tohle nehraju.“

Rozčiloval mě, kdykoli začal dělit majetek na můj a jeho. Od svatby pro mě přestalo existovat moje a tvoje, teď už přece bylo všechno společné.

Sundal si rukavice a odhodil je na zem. Pak jsem shrabala poslední kopu trávy, jejíž vůně mě šimrala v nose, a naložila ji do popelnice na bioodpad. Vypadala jako nová, ale vybavila jsem si, že ji pořizoval ještě děda. Odtáhla jsem ji k plotu, sebrala rukavice ze země a posadila jsem se vedle Olivera na lavičku. Rozhlížela jsem se po všudypřítomné zeleni a vytáhla jsem si kraťasy co nejvýše nad kolena, abych si je nechala pořádně prohrát od sluníčka. Oliver mě objal kolem ramen a hrdě se díval na výsledek své práce.

„Pěkný, vid’?“

Uznale jsem pokývala hlavou. Ozvalo se prásknutí dveří a zpoza rohu vyšel strýc.

Slávek zacinkal třemi lahváči. „Nazdar, pracanti, nesu vám něco na žízeň.“

Jednu lahev dal do ruky mně, jednu Oliverovi a poslední si nechal pro sebe. Z kapsy vytáhl otvírák, otevřel si svoje pivo a pak otvírák podal nám. Otřel hrdlo lahve a zhluboka se napil, na nás nečekal. Oliver si s ním chtěl ťuknout, ale Slávek si pohybu jeho ruky ani nevšiml.

„To jste se do toho teda pustili,“ zhodnotil.

„Teď už jsme taky majitelé, tak se musíme zapojit,“ řekla jsem.

Lokla jsem si piva, bylo studené a velmi hořké.

„To vás chválím. Konečně se tu o to zase bude někdo starat. Já na to nemám vůbec čas a Nik se k tomu nemá.“

Oliver pokrčil rameny. Mlčeli jsme a pak jsem si všimla starší ženy – procházela kolem plotu, a když nás uviděla, zastavila se. Pozorovala nás skrz plaňky, vypadalo to trochu divně. Když jsme se střetly pohledem, sklopila oči a pokračovala dál.

„Jaký máte plány dál?“ zeptal se Slávek.

Významně jsem se na něj podívala. „Těžko říct. Ještě pořád jsme v bytě nebyli.“ Už několikrát jsem ho žádala, aby mě do

bytu vzal, protože od něj nemám klíče. Pokaždé mi to slíbil, a pak už se neozval. Na chvíli jsem to úplně pustila z hlavy. S mámou jsme přes advokáta stále řešily dědické řízení, které se vleкло. Teď jsem ale seděla v zahradě, dívala se na třešeň, která byla obsypaná plody. Nechtělo se mi odházet do panelákového bytu.

Slávek se podrblal na bradě. „Ještě tam jsou nájemníci.“

Zvedla jsem oči k oknům, které byly naše zatím jenom na papíře. „Proč se tam nemůžeme podívat hned?“

„To by bylo blbý. Já se s nima domluvím. A dám ti vědět.“

„Udělej to co nejdřív, prosím tě. Patří mi něco, co jsem ještě ani neviděla, není to divný?“

Znovu se napil a nedbale si otřel vousy. Zůstalo mu na nich trochu pěny.

„Brácha to tady měl rád, je fajn, že po něm převezmeš štafetu,“ řekl Slávek s pohledem upřeným do zahrady. Možná se mi to zdálo, ale v jeho tváři se mihl stín stesku. Všiml si mého pohledu a mrkl na mě. „Chybí mi. No a teď jsem tady *capo di tutti capi* já. Co naděláš. Smrt si nevybírám.“

Navzdory teplému červnovému dni mnou po jeho poslední větě projel chlad a vyskočila mi husí kůže na předloktí.

≈

„Říkala jsem si, že bychom si do nového bytu mohli pořídit tu sedačku, co jsem ti ukazovala.“

Z druhé půlky postele se ozvalo ospalé zamručení.

„Vždyť jsme tam ani ještě nebyli. Nevíš, jak byt vypadá.“

„Vím. Vypadá úplně stejně jako byt babi.“

Hřála mě myšlenka na odpoledne, kdy se slunce opírá do oken. Představovala jsem si, jak paprsky dopadají do bytu na novou světlou sedačku. Měla potah ze speciálního omyvatelného

materiálu. Až budeme mít dítě, údržba bude snadná, ať už se s ní provede cokoli. Nemohla jsem usnout. V hlavě se mi skládaly obrázky nového života. Výhled do zeleně místo do bloku paneláku, dřevěné parkety místo plovoucí podlahy, velká knihovna na míru přes celou jednu stěnu a před ní pohodlné křeslo. Myšlenka na stěhování mě polapila a nechtěla mě pustit. Viděla jsem se za dva roky, jak na zahradě sbírám rajčata, zatímco o kus dál v kočárku spí naše miminko. Algoritmy v mobilu mi doporučovaly už jen reklamu spojenou s nábytkem (a dětským oblečením).

„Promluvíme si o tom ráno,“ zamumlal Oliver, otočil se na bok zády ke mně a zachumlal se do deky.

Rozhodla jsem se ignorovat jeho ospalé signály únavy. „Víš, co si myslím?“

„To nevím.“

„Že až budeme na Závisti, podaří se mi konečně otěhotnět.“

Otočil se, dal mi pusu a popřál mi dobrou noc.

~

Druhý den jsme jeli znovu na Závist. Babi se vrátila z výletu s kamarádkami a pozvala nás na oběd. Ještě ani neservírovala polévku a už se ptala, kdy se nastěhujeme. Převyprávěla jsem jí to, co jsem včera řekla strýci. A zdůraznila jsem, že jsem sice majitelkou bytu, ale ještě od něj ani nemám klíče.

„Snad bychom na podzim mohli rekonstruovat,“ pronesl Oliver naše zbožné přání.

„To bude hezké. Uděláte si z toho moderní byt.“

„My ale nechceme moderní byt. Chceme zachovat duch domu,“ upřesnil Oliver.

Babi nesouhlasně zavrtěla hlavou. „No nevím. Teď máte takových možností, jak si to vybavit, to za nás nebylo. My měli

jenom to, co bylo zrovna dostupné. A ještě jsme na to museli stát frontu.“

Rozhlížela jsem se po pokoji. Staré skříně měly omláčené rohy, jak do nich vrážely nejdřív tátovy a Slávkovy hračky a později i moje. Červený koberec s nízkým chlupem schovával parkety. Doufám, že v našem bytě parkety také ještě zůstaly. To jsem si vždycky přála. Velký byt s parketami a vysokým stropem.

„Už abyste tu byli. Ať to tu trochu ožije,“ usmála se babi.

Zatímco řešila, jak si byt zrekonstruujeme, v hlavě mi pořád rezonoval rozhovor, který jsem vedla s mámou před pár dny.

„Na tvém místě bych si to nějak právně pojistila,“ radila mi opatrně máma.

„Jak?“

„No třeba bych si nechala sepsat dohodu o užívání domu.“

Zavrtěla jsem hlavou. Nechápala jsem, odkud se její skepse bere. Jsme přece rodina, vždycky jsme se domluvili. Konec konců dal táta svou závěť jasně najevo, abychom se na Závist přestěhovali.

„Jenom chci, abys byla opatrná,“ zdůraznila máma a jemně mě pohladila po vlasech.

Na komodě stála tátova fotka v rámečku. Na hlavě měl cyklistickou helmu, smál se od ucha k uchu a kolem úst se mu tvořily vrásky. V krku se mi zase usadila ta tíha.

Co bys na mém místě udělal ty, táto? Ty bys jim věřil, vid'? Jsme přece rodina.

≈

„Kde jsi? Myslel jsem, že ti hodina končí v šest,“ ozval se z telefonu Oliverův hlas. Podívala jsem se na hodinky. Bylo po osmé.

„Promiň, úplně jsem ztratila pojem o čase.“

Blížily se prázdniny, ve škole už byl klid, a tak jsem si na chvíli sedla ve třídě k pianu, abych si zahrála a vyčistila si hlavu od uzávěrky klasifikace a od Oliverových neustálých výpočtů, kolik by asi tak mohla stát rekonstrukce a za kolik musíme prodat byt, abychom na to měli a nemuseli si brát půjčku. Považovala jsem to dávno za vyřešené. On se k tomu pořád vracel.

„Chápu. Ale zavolat jsi mohla,“ vyčetl mi.

Byli jsme domluvení, že spolu zajedeme na nákup. Na druhý den nás Nikolas s Karolínou pozvali na grilování.

„Musíme utužovat vztahy, když teď spolu budeme bydlet,“ šklebil se Oliver. Karolína neskrývala radost, když jsem přikývla, že přijdeme.

≈

Gril, který Nikolas před chvílí rozpálil, čoudil na celou ulici. To asi sousedi koukají, napadlo mě. Budeme se s nimi muset seznámit, aby věděli, že jsou v domě noví lidé. Možná bychom je mohli pozvat na příští grilovačku.

Položila jsem na stůl krabičku, ve které byla nakrájená okouřená cuketa, v další kuřecí prsa a navrch ještě hermelíny. K tomu pytlík brambůrků, balení plechovkových plzní a lahev prosecca. Nikolas se ihned sápal po chipsech. Ruka se mu do pytlíku sotva vešla, to mu ale nebránilo nabrat si plnou hrst a její obsah si najednou narvat do pusy. Shovívavě jsem pytlík vzala a zbytek chipsů nasypala do připravené mísy.

„Tohle je pro králíky?“ zasmál se, když otevíral krabičky s jídlem, které jsme donesli.

„Ne, to je pro mě,“ nedocenila jsem jeho vtip.

„Janka nejí maso,“ dodal na vysvětlenou Oliver.

Nemohla jsem si nevšimnout, jak Nikolas protočil oči.

„Strejda vlastně taky nejedl maso, úplně jsem zapomněl. Táta to nikdy nechápal.“

S plnou pusou mu bylo špatně rozumět.

„Trochu se krot', brouku, když máme návštěvu.“ Karolína ho pleskla přes ruku a pro jistotu posunula misku s chipsy na druhý konec stolu. „Já to docela chápu. Maso je tučný, to člověk hned přibere. Taký se snažím trochu hlídat.“ Usmála se a mírně si poklepala na břicho.

„Ty se přece hlídat nemusíš,“ namítl Nikolas a ve tváři se mu objevil uznalý výraz.

Když jsem Karolínu poznala, byla velmi štíhlá, s propadlými tvářemi. Vždycky se mi moc líbila, vyzařovalo z ní nějaké tajemství. Po porodu se všechny její ostré linie trochu zaoblily a s věkem jí to slušelo čím dál víc. Nikolas naopak vypadal pořád tak, jak jsem si ho pamatovala z dětství. Vždycky byl podsaditý, s věkem se ale čím dál víc rozšiřoval do všech světových stran a stával se odrazem svého otce.

Oliver rozbaloval plechovky piva a chtěl je uložit do chladičího boxu, který byl až po vršek naplněný lahváči poházenými bez ladu a skladu.

„Ať mi to nezteplá!“ okřikl ho Nikolas a rovnou si jedno pivo vytáhl. Zátky se zbavil třísknutím o hranu stolu. Kovový uzávěr odletěl a s cinknutím dopadl na zem, nikdo se pro něj neohnul. Pod stolem se už válelo několik dalších. Oliver odšpuntoval prosecco a rozhlížel se po stole, do čeho by mi ho nalil. Karolína mu podala papírový kelímek s logem firmy, kde byl zaměstnaný Nikolas.

„Tak kdy se stěhujete?“ zajímal se Nikolas.

Zasmála jsem se. „Všichni se nás ptají, kdy se budeme stěhovat, a my jsme v bytě ještě nebyli.“

„Jak to?“

„Řešíme to s tvým tátou, měl to domluvit s nájemníky.“

Nikolas zakroutil hlavou. „To je celej on. Jak jde o cizí, vždycky mu všechno trvá.“

„Ale Janka s Oliverem nejsou cizí, mohl bys ho trochu poštouchnout,“ přimluvila se Karolína.

„Jo, jsem majitelka, která ještě neviděla svůj byt.“ Najednou mi začalo docházet, že mě tam Slávek prostě nechce vzít. Musel ale vědět, že donekonečna to odkládat nemůže.

„Já to tátovi řeknu, vždyť není na co čekat. Už se těším, až se nastěhujete. Můžeme pořádat party a nevystrčit přitom nos z baráku.“

Vzpomněla jsem si na dobu před deseti lety, kdy bylo Nikolasovi třicet a mně dvacet, často jsme se večer scházeli ve městě v hospodách. Zatímco Karolína doma kojila Sebastiana, on se snažil okouzlit mé spolužačky.

„Budeme pak muset pořešit prachy na provoz baráku, teď jsme to financovali z toho nájmu,“ uvažoval Nikolas.

Podívala jsem se pod nohy na dlažbu, kterou tu pokládal ještě můj děda. Prorůstala neodbytnou trávou a sem tam byl ve spáře zašlapaný nedopalek. Mezi tátou a Slávkem byla domluva, že o nájemníky se bude starat Slávek, bude od nich kasírovat nájem, z něhož půlka půjde na údržbu domu, půlka mým rodičům.

„To je dobrejch deset tisíc, zbytek šel Vojtovi,“ řekla Karolína. „Asi to pak budete muset začít platit vy.“

Deset tisíc měsíčně za nájem.

Sto dvacet tisíc ročně.

Milion za deset let.

„S tím samozřejmě počítáme. Vedete si účetnictví? Kolik ročně stojí elektřina v domě? Plus daň z nemovitosti, odpad, voda. Na kolik to vyjde?“ Oliverovi už zase v hlavě naskočila jeho kalkulačka.

„Nevím, to všechno řeší otec, musíte se zeptat jeho.“

„Až jednou umře babička, můžeme pronajímat její byt a platit všechno z toho,“ pronesla Karolína. Její velké oči byly mírně přivřené tíhou vypitých skleniček vína.

Nikolas bouchl dlani do stolu, až se na něm vše otrásl. „Krot se, je to naše babi.“

Karolína se lekla. „Jenom se snažím hledat řešení.“ Sáhla po lahvi prosecca, kterou jsem přinesla, a dolila si, až bublinky v kelímku udělaly malou čepici. Usrkla si.

„Až se nastěhujeme, nastavíme si nějaké společné fungování, včetně peněz,“ mírnila jsem situaci. „Těšíme se, že budeme ve větším.“

Nikolas se zamyslel. „Ale ten byt má taky jenom dva pokoje, jako máte teď.“

„Původně měl tři pokoje. A babi říkala, že nám jeden dá, ať se to vrátí do původního stavu. Jinak by to pro nás nemělo smysl,“ namítla jsem.

Nikolas se nadechoval, Karolína ho chytila za rameno a jemně ho stiskla.

„No a jak se má Sebík? Strašně vyrostl. Když jsem ho viděla na pohřbu, málem jsem ho nepoznala,“ přehodila jsem výhybku.

Karolína se napřímila. „Dělá nám radost, je premiant v matice, ale čeština mu moc nejde. Říkala jsem si, když bude mít paní učitelku v baráku, že by mu s tím mohla píchnout.“

„Jo, je na čísla, to má po mně,“ přihřál si svoji polívčičku Nikolas.

S dalším pivem pak změnil téma a začal vychvalovat novou politickou stranu, která byla čím dál víc vidět. Nechtěla jsem se pouštět na tenký led politické debaty, tak jsem se raději otočila ke Karolíně a zeptala se jí, jak zvládá bydlení s tchyní. Bylo to vděčné téma. Podívala se na Nikolase, jestli ji poslouchá, ten byl ale v družném rozhovoru s Oliverem.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Na Závisti***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.